

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO UPRAVE

KLASA: 650-01/18-01/16

URBROJ: 515-04/3-18-1

Zagreb, 3. svibnja 2018.

SREDIŠNJA TIJELA DRŽAVNE UPRAVE

PREDMET: Uputa o nužnim zahtjevima kod nabave programskih sustava čiju izradu naručuju tijela
- uputa, daje se

Poštovani/a,

Ministarstvo uprave je središnje tijelo državne uprave nadležno temeljem članka 17. Zakona o državnoj informacijskoj infrastrukturi (NN 92/2014) (u daljnjem tekstu: Zakon) za upravljanje državnom informacijskom infrastrukturom.

Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine mjerom 46. Akcijskog plana za 2017. i 2018. godinu obvezuje Ministarstvo uprave da, u suradnji s Povjerenicom za informiranje pripremi te donese upute/naputak o nužnim funkcionalnostima softverskih i programskih sustava koji se izrađuju po mjeri i za potrebe određenog naručitelja da bi zadovoljili njegove posebne zahtjeve softverskih i programskih sustava čiju izradu naručuju tijela javne vlasti (vlasništvo podataka, data dump opcija, strojno čitljivi podaci, vlasništvo nad kodom, itd.)

Slijedom navedenog daje se uputa o nužnim zahtjevima i funkcionalnostima programskih sustava čiju izradu naručuju tijela javnog sektora, a radi ostvarivanja sigurnosti i dostupnosti podataka iz javnih registara svim tijelima javnog sektora, građanima i drugim korisnicima te ostvarivanje interoperabilnosti, skalabilnosti i ponovnog korištenja podataka i programskog koda, a sve sukladno članku 5. Zakona.

Nabava programskih sustava

Vezano uz nabavu programskih sustava treba razlikovati usluge nabave programskih sustava koji se izrađuju po mjeri za potrebe određenog tijela javnog sektora, nabavu prava korištenja postojećih računalnih programa (nabavu licence) koja omogućava određene prilagodbe za potrebe konkretnog tijela javne vlasti, te nabavu gotovih (univerzalnih) programskih rješenja u trgovini.

I. Nabava programskih sustava koji se izrađuju po mjeri

Pri izradi natječajne dokumentacije za nabavu programskih sustava koji se izrađuju po mjeri i za potrebe određenog tijela javnog sektora, uz funkcionalne i nefunkcionalne zahtjeve koje će pokriti poslovne potrebe pojedinog tijela javnog sektora, potrebno je voditi računa minimalno i o sljedećim zahtjevima u pogledu funkcionalnosti:

1. vlasništvu nad podacima
2. vlasništvu nad izvornim kodom (source code)
3. dostavi dokumentacije
4. data dump opciji u cijelosti i u strojno čitljivom formatu
5. isporuci službenih dokumenata
6. pripremi strojno čitljivih podataka i
7. pripremi podataka za upis u Metaregistar.

1. Vlasništvo nad podacima

Člankom 3. Zakona propisano je da su podaci u javnim registrima te svi elementi potrebni za njihovu interpretaciju imovina Republike Hrvatske. Bez obzira radi li se o javnom registru ili o podacima u računalnim bazama podataka koje nisu javni registri, dokumentacija za nadmetanje i ugovor moraju uključivati odredbu o vlasništvu tijela javnog sektora nad podacima, te svim elementima potrebnim za njihovu interpretaciju.

Nužno je dodati da u slučaju isteka ili prekida ugovora postoji obveza isporuke podataka i svih elemenata za njihovu interpretaciju u strukturiranom, strojno čitljivom elektroničkom obliku.

Ugovor mora utvrditi da se podaci, nakon isteka ili prekida ugovora, ali nakon potvrde tijela javnog sektora o urednom preuzimanju i interpretaciji podataka, brišu sa svih medija na kojima su pohranjeni. To se odnosi na transakcijske baze podataka, pomoćne datoteke te na sigurnosne kopije.

2. Vlasništvo nad izvornim kodom (source code)

Dokumentacija za nadmetanje i ugovor moraju uključivati odredbu o obvezi izvršitelja o ustupanju tijelu javnog sektora iskorištavanja autorskog djela, a što uključuje i izvorni kod (source code) jer isključivo na taj način tijelo javnog sektora može osigurati nesmetano korištenje programskih sustava koji su izrađeni po mjeri za potrebe tijela javnog sektora, a koje je kod računalnih aplikacija posebice ključno u kontekstu njihovog kasnije održavanja i nadogradnje.

Izvorni kod se isporučuje kod prve produkcijske instalacije i nakon isteka ili prekida ugovora, uključujući i međuverzije (nadogradnje), ukoliko ih je bilo, za svo vrijeme trajanja ugovora.

3. Dostava dokumentacije

Dokumentacija za nadmetanje i ugovor moraju jasno predvidjeti da je obveza isporučitelja izraditi i dostaviti tijelu javnog sektora dokumentaciju za programsko rješenje i to, ali ne isključivo, opis rješenja funkcionalnih te nefunkcionalnih zahtjeva izvedenog stanja, tehničke zahtjeve i opis instalacije, datum i opis nadogradnje, kao i druge detalje potrebne za razumijevanje izvornog koda od strane tijela javnog sektora.

4. Data dump opcija

Dokumentacija za nadmetanje i ugovor moraju uključivati odredbu o pripremi funkcionalnosti data dumpa baze podataka u cijelosti i u strojno čitljivom formatu kao jednog od elemenata stvaranja sigurnosne kopije baze podataka, a koja sadrži i strukturu i podatke baze podataka. Pri tome se definira da se, iz sigurnosnih razloga, data dump baze podataka ne smije pohraniti na isti fizički medij(e) na kojem je pohranjena transakcijska baza podataka.

5. Isporuka službenih dokumenata

Dokumentacija za nadmetanje i ugovor moraju uključivati odredbu o nužnoj funkcionalnosti pripreme službenih dokumenata. Nužna funkcionalnost mora omogućiti isporuku službenih dokumenata u elektroničkom obliku, minimalno putem web servisa, te mogućnost formaliziranog ispisa na papiru.

6. Strojno čitljivi podaci

Dokumentacija za nadmetanje i ugovor moraju uključivati odredbu o funkcionalnosti pripreme strojno čitljivih podataka, minimalno u određenim vremenskim razmacima, a ako postoje poslovne potrebe, i u realnom vremenu. Tako pripremljeni podaci se objavljuju na web stranicama tijela javnog sektora uz povezivanje na Portal otvorenih podataka Republike Hrvatske data.gov.hr, te se moraju moći preuzeti u cijelosti.

7. Pripremu dokumentacije za upis u Metaregistar

Dokumentacija za nadmetanje i ugovor moraju uključivati odredbu o pripremi podataka za strojno učitavanje podataka o sustavu baza podataka u Metaregistar te pružanje pomoći pri učitavanju. Dodatno treba osigurati isporuku opisa svih web servisa radi upisa u Metaregistar.

II. Nabava prava korištenja programskog proizvoda (nabava licenci)

Kada se nabavlja programsko rješenje standardizirano za velik broj različitih korisnika i primjena, te se prilagođava parametrima za korištenje u posebnom okruženju i za posebnu namjenu tijelo javnog sektora nabavlja licence koje uključuju pravo korištenja.

Na nabavu prava korištenja programskog proizvoda (nabava licenci) primjenjuje se odredbe iz točke I., osim I.2. (vlasništvo nad izvornim kodom) i I.7. (priprema dokumentacije za upis u metaregistar) te točke I.5. ukoliko ista nije sastavni dio programskog rješenja.

III. Nabava gotovih programskih rješenja u trgovini

Na nabavu programskih rješenja koja je moguće kupiti u trgovinama kao gotov programski proizvod (eng. Commercially available-of-the-shelf, COTS), ne primjenjuju se pravila koja se primjenjuju za nabavu programskih sustava koji se nabavljaju po mjeri.

Uputa o nužnim zahtjevima kod nabave programskih sustava čiju izradu naručuju tijela objavljena je na službenim mrežnim stranicama stranici Ministarstva uprave:

<https://uprava.gov.hr/istaknute-teme/11>.

Molimo da obavijestite tijela javnog sektora iz vašeg djelokruga.

S poštovanjem,

MINISTAR
Lovro Kušćević dipl.iur.

